

Список використаних джерел:

1. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.
2. Комплексна програма розвитку фінансового сектору України до 2020 року // Постанова Правління Національного банку України від 18 червня 2015 року № 391 (у редакції рішення Правління Національного банку України від 16 січня 2017 року № 28).
3. Річні звіти [Електронний ресурс]// НКЦПФР. Офіційний сайт. — Режим доступу: <http://www.nssmc.gov.ua>. – Назва з екрана.

УДК 336.64

Грицино О.М.,

к.е.н, доцент кафедри

корпоративних фінансів і контролінгу

ДВНЗ «Київський національний економічний

університет імені Вадима Гетьмана»

Управління податковими ризиками корпоративних підприємств

У більшості випадків сучасної наукової думки термін "податковий ризик" розглядається з фіскального погляду [1, 2, 3]. Натомість суб'єкти господарювання виступають основними носіями цих ризиків, оскільки саме вони є платниками податків.

Податковий ризик являє собою ймовірність того, що дії платника податків виявляться визнані такими, що суперечать податковому законодавству, внаслідок чого до даного суб'єкта економічних відносин будуть застосовані заходи відповідальності відповідно до норм ПКУ.

У будь-якому економічному процесі можна виявити фактори ризику, які існують через об'єктивні категорії конфліктності та невизначеності, а також відсутності вичерпної інформації на момент оцінювання та прийняття управлінських рішень [2, стор. 207].

Першим кроком керованості податкових ризиків корпоративного підприємства є складання карти ризиків, у тому числі податкових. Карта податкових ризиків – це інструмент для наочної ілюстрації результатів якісного і кількісного аналізу ризиків. За допомогою цієї карти можна:

- ✓ оцінити ситуацію;
- ✓ розставити пріоритети,
- ✓ спростити розробку попереджувальних заходів.

Основною перевагою карти податкових ризиків є закладення зрозумілого і логічного алгоритму дій, який можна оперативно реалізувати на практиці. Втім, правильність результатів залежить від точності експертних оцінок при визначенні меж зон ризику – допустимої, помірної і критичної.

Карта податкових ризиків – це графічний опис рівня допустимості і потенційних збитків кожного з визначених податкових ризиків.

Перш ніж побудувати карту, потрібно:

1. виявити ризики, оцінити ймовірність їх виникнення та збитки від їх реалізації;
2. привласнити кожному ризику бал в залежності від ймовірності його реалізації. При цьому, чим вища ймовірність, тим вище бал;
3. привласнити кожному ризику бал в залежності від суттєвості можливих втрат. При цьому, чим значніше потенційний збиток, тим вище бал ризику, і навпаки.

Найзрозуміліший спосіб побудови карти податкових ризиків – уявити у вигляді таблиці розмірністю три на три (або 4 на 4, або 5 на 5 тощо) групування показників "ймовірність" та "втрати". При цьому, по горизонталі

перераховуються три (4, 5 або більше) рівнів збитку від реалізації ризику, а по вертикалі – три (4, 5 або більше) значення ймовірності його настання.

Перш за все потрібно визначити кордони толерантності до ризику – це залежить від рівня втрат, які керівництво компанії вважає прийнятними, а які ні. Основний орієнтир – ступінь ризику, який можна розрахувати шляхом множення балів ймовірності виникнення ризику і суттєвості втрат.

Далі, на карті виділити зони за рівнем ризику:

- допустимий (синій колір);
- помірний (жовтий);
- критичний, неприпустимий (червоний).

Таблиця 1

Карта податкових ризиків

Ймовірність виникнення ризику, бал (1) незначний (2) середній (3) суттєвий	3x1	2x3	3x3
	2x1	2x2	2x3
	1x1	2x1	3x1
	(1) мінімальні	(2) середні	(3) значні

Рівень суттєвості втрат, бал

При цьому, для кожної зони задається свій діапазон ризику. Наприклад, якщо ймовірність виникнення ризику середня (ймовірність оцінена в 2 бали),

але призведе до мінімальних втрат (1 бал за втрати), його можна розглядати як допустимий для бізнесу (2x1). Отже, виходить, що допустимі всі ризики зі ступенем 1 або 2 бали (1x1, 2x1 і 1x2), помірні – 3 або 4 бали (2x2, 3x1 або 1x3), критичні – 6 і 9 балів (3x3, 2x3 або 3x2). Ризики, що потрапили в зону 3- 9 балів, вимагають вжиття заходів щодо зниження їх ймовірності і негативного впливу. Контроль низьких ризиків з незначними втратами – на розсуд керівництва.

Наприклад, ймовірність застосування податкової пільги з ПДВ без належно (або з помилками) оформлених первинних документів (2 бали) спричиняє значні фінансові втрати у вигляді донарахування сум податкового зобов'язання і штрафних санкцій (3 бали), отже потребує особливого контролю менеджерів компанії.

Карту ризиків доцільно будувати для кожного податку окремо. Всі ризики по всім податкам на одній карті вмістити неможливо.

Процес управління податковими ризиками не завершується зі складанням карти. Для ризиків, які перебувають в небезпечній зоні, необхідно визначити заходи щодо їх мінімізації та призначити відповідальних осіб [3, стор. 136]. Процес складання карти ризиків повинен бути систематичним, до нього потрібно повертатися мінімум кожен рік, а бажано кожний період сплати податків (місьць, квартал, рік). Це залежить від розмірів компанії, обсягів її господарської діяльності та інтенсивності проведення фінансових операцій.

Список використаних джерел:

1. Тимченко О.М. Джерела ризиків податкового боргу // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. – 2009. – № 4. – С. 145–155.
2. Мельничук Г.С., Дзецько Я.Ю. Податкові ризики та їх вплив на стан економічної безпеки підприємства // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – Випуск 15. – С. 206-210.

3. Нехай В.А, Гнедіна Г.В. Податкові ризики: зміст та методи зниження. // Науковий вісник Полісся. – 2015. – № 2. – С. 134-140.

УДК 330.322

Громницька І.Ю.,

студентка, програма «Управління банківським бізнесом»

Науковий керівник: І.В. Краснова, к.е.н., доцент, професор кафедри

менеджменту банківської діяльності

ДВНЗ «Київський національний економічний

університет імені Вадима Гетьмана»

Створення санаційного банку, як інструмент роботи з проблемними активами

Із набутого світового досвіду виявлено, що значний комерційний ризик банків та їхнє банкрутство має ланцюгову реакцію, яка поширюється на всю банківську систему шляхом вилучення вкладниками своїх заощаджень. Масштабні шоків явища в економіці, кризи та банківська паніка, спричинили масове вилучення вкладів. Набуло необхідності прийняття програм «збереження» - страхування банківських депозитів. Створення системи гарантування вкладів, як своєрідної «подушки безпеки», один із основних інструментів, що забезпечує захист прав та інтересів громадян, а також відіграє значну роль у підвищенні інвестиційної привабливості банківської системи.

Система гарантування вкладів є лише одним шаблем до подолання кризових явищ банківської системи. Можна сказати, що вона попереджує банківську паніку та допомагає розраховатися з вкладниками в разі настання банківських шоків, що переростають в кризу. Другим найефективнішим способом оздоровлення банківської системи є створення санаційного банку. Функціональним завданням якого є робота з неплатоспроможними банками та вилучення «токсичних активів» - очищення банківської системи від проблемних активів.

Найпершими потребу створення санаційного банку визнали в США. Це відбулося через найбільше на той час в історії банкрутство ContinentalIllinoisNationalBank (7й за величиною в США - близько 40 млрд дол. в активах) у 1984 році. Справа із його врегулюванням тривала 7 років. Багато ускладнень та затримка резолюції були наслідками відсутності механізму санаційного банку.

У 1987 році Конгрес затвердив за ФКСД право створення санаційного банку для реструктуризації проблемних установ. Відповідно до Закону ФКСД може засновувати санаційний банк, якщо рада директорів визначає цей метод як рентабельний та такий, що потребує при цьому мінімальних витрат.

Деякі із перших санаційних банків – FirstRepublicBank (Техас), MCorp, TexasAmericanBancshares – включали в собі багато банків у складі холдингової компанії. FirstRepublicBank містив 40 збанкрутілих банків в одному санаційному банку; MCorp поєднав 20 банків-банкрутів, TexasAmericanBancshares – 24 банки-банкрути в одному санаційному банку. У цей період політика ФКСД полягала в тому, щоб продати великі установи цілими, а не частинами чи філіями, саме тому збанкрутілі банки холдингових компаній були зосереджені в одному санаційному банку[1].

Фінансова криза 2007-2009 рр. стала першим серйозним випробуванням для фінансового сектору в ХХІ столітті. Характерною відмінною рисою останньої кризи став її глобальний характер: почавшись на фінансовому ринку США, вона швидко поширилась на Європу, зокрема Україну, та решту світу.

Оскільки в США саме банківські депозити і банківські кредити є найважливішим інструментом кредитування реального сектору. Держава через кризу була змушена розробити оперативні методи боротьби з негативними наслідками кризи та витратити величезні суми для підтримки фінансової стабільності банків.

У 2008 році із 15 страхових випадків ФКСД здійснило закриття 13 неплатоспроможних банків із переведенням всіх застрахованих депозитів до фінансово стійких банків, а в одному випадку – до санаційного банку (IndyMacBank) [2]. До свого банкрутства IndyMacBank вважався найбільшим ощадно-кредитним товариством у Лос-Анджелесі, а в липні 2008 році став четвертим за величиною банком-банкрутом у США. ФКСД виставила банківську установу на аукціон, і значна частка бізнесу була продана ІМВ HoldCo LLC, яка перетворила його на OneWestBank. Частина активів та зобов'язань була збережена за Корпорацією, на основі якої пізніше було засновано санаційний банк IndyMacFederalBank з метою контролю активів банку, його забезпечених зобов'язань, а також застрахованих депозитних рахунків.

Відповідно, ми бачимо, що ефективною відповіддю на глобальну економічну кризу стала скоординована політика регіональних об'єднань та міжнародних фінансових установ, розробка дієвих антикризових заходів задля збереження стабільності у фінансовому секторі. І одним з найуспішніших методів, що були досліджені на практиці є саме створення санаційного банку. Дослідження зарубіжного досвіду щодо шляхів подолання фінансової кризи може стати основою для реформування вітчизняної системи фінансового нагляду та регулювання і розробки нової стратегії антикризового управління фінансовою системою країни.

Список використаних джерел:

1. The history of bridge bank sin the United States [Електронний ресурс] / Jack Reidhill, Lee Davison, ElizabethWilliams // Federal Deposit Insurance Corporation. – Режим доступу: <http://www.norges-bank.no/Upload/import/konferanser/2005-06-16/data/reidhill.ppt>.
2. Турбанов А. В. Ключевыепринципы для эффективных систем страхования депозитов и российская система страхования вкладов

[Электронный ресурс] / А. В. Турбанов, Н. Н. Евстратенко.– Режим доступа : www.asv.org.ru/agency/appearance/001.doc.

3. AMCON transfers ownership of bridge banks to Skye, Heritage // New Telegraph Wednesday. – 2015. – January [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.amcon.com.ng/MediaCenter/AMCON-transfers-ownership-of-bridge-banks-to-Skye,.aspx>.

УДК 338.436.33

Заворотько Т. Г.,

студентка магістерської програми “Управління міжнародним бізнесом”

*ДВНЗ “Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана*

Роль Державної продовольчо – зернової корпорації України (ДПЗКУ) у стимулюванні експорту зернових культур та продуктів їх переробки

Розвиток глобалізаційних процесів у світі та подальше залучення до них України вимагає здійснення певних кроків у подальшому реформуванні стратегічних векторів на внутрішньому зерновому ринку як основи вітчизняного агропромислового комплексу. Тому стратегічне бачення розвитку зернового ринку повинно відображати ключові пріоритети національної аграрної політики та орієнтуватися на активізацію відтворювальної функції ринку зерна та продуктів його переробки як необхідної умови подолання деструктивного впливу зовнішніх загроз [1]. Водночас невід’ємною складовою стратегічних орієнтирів є зміни саме в регуляторному середовищі.

З метою реалізації державної політики щодо стимулювання розвитку інфраструктури аграрного сектору економіки шляхом забезпечення ефективного управління інвестиційними активами та розвитку корпоративної культури, а також підвищення його конкурентоспроможності на внутрішньому

та зовнішньому ринках, у 2010 році було створено ПАТ «Державна продовольчо – зернова корпорація України» (далі – ДПЗКУ) [2,3].

ДПЗКУ є найпотужнішою державною вертикально–інтегрованою компанією в аграрному секторі економіки України із 100% участю держави в статутному капіталі до прийняття окремого рішення Кабінетом Міністрів України. До основних напрямів діяльності ДПЗКУ відноситься прийом, зберігання і відвантаження зерна. Корпорація забезпечує портову перевалку, реалізує міждержавні експортні домовленості, що стосуються поставок сільгосппродукції. Корпорації належить 10% сертифікованих елеваторних потужностей України, що дозволяє їй бути найбільшим в Україні оператором потужностей по зберіганню зерна(рис.1).

Можливості портових терміналів ДПЗКУ (Одеського та Миколаївського) дозволяють забезпечити до 2,7 млн. тонн середньорічних обсягів експортної перевалки українського зерна, або 6% від загальних експортних потужностей українських портів. Переробні підприємства корпорації здатні щорічно переробляти на борошно 616,8 тис. тонн зернових культур, забезпечуючи до 10% обсягів середньорічного споживання в Україні [4].

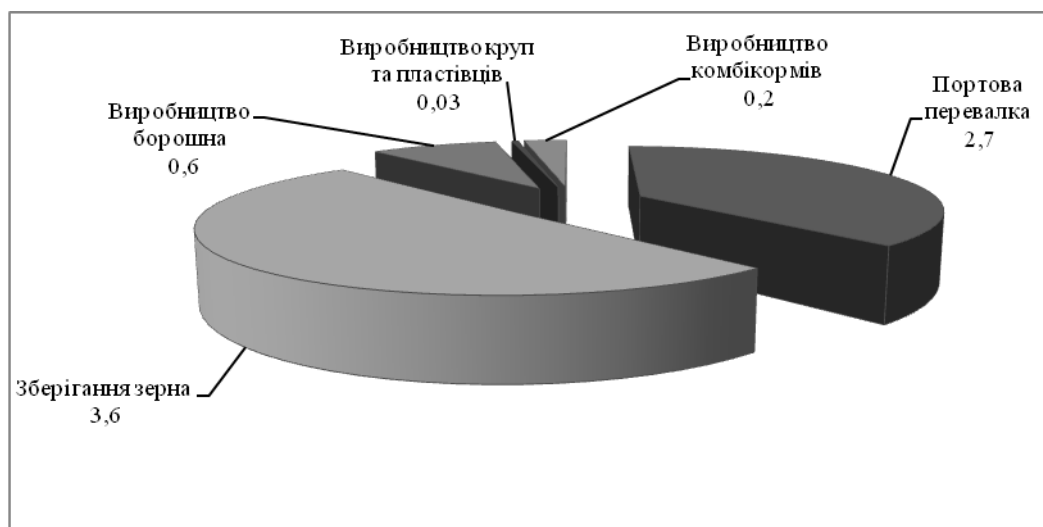

Рис. 1 Структура виробничих потужностей ПАТ «ДПЗКУ» на початок 2017 року, млн. тонн

Складено автором на основі джерела: <http://www.pzcu.gov.ua/>

На базі стратегічного балансу діяльності підприємства (SWOT – аналіз) було зіставлено можливості підприємства умовам ринку, що дало змогу окреслити стратегії підтримки, подолання загроз та розвитку сильних сторін підприємства. Так, розвиток експертного потенціалу з використанням дешевого кредитного ресурсу (Міністерство аграрної політики і продовольства України та Експортно – імпортерський банк Китаю підписали меморандум про співпрацю з підтримки пріоритетних проектів у сільському господарстві України) та статус державної компанії, що позитивно сприймається в КНР та інших країнах Азії – потенційних імпортерів українського зерна, дозволить здійснити капітальні вкладення в оновлення матеріально – технічної бази, модернізувати наявні потужності зберігання та переробки зерна. Придбання зерна у сільгоспвиробників за вигідною ціною за рахунок авансування майбутнього урожаю (форвардна програма та закупівлі зерна за подвійними складськими свідоцтвами) при існуючій розгалуженій мережі закупівельників по всій Україні та 53 зернові склади, які розташовані у 20 областях, надасть можливість формувати зерновий пул, що дозволить знівелювати коливання цін на зерно та знизить вплив низького врожаю на продовольчу безпеку.

Діяльність ДПЗКУ на вітчизняному ринку зерна, у тому числі в експортному спрямуванні, сприяє забезпеченню: продовольчої безпеки країни; запровадженню державної політики на внутрішньому ринку зерна та продуктів його переробки; поповненню внутрішнього ринку продуктами переробки зерна; підтримці сільгоспвиробників шляхом надання фінансових та матеріально-технічних ресурсів для збільшення виробництва зерна; збереженню державного майна хлібозаготівельних і хлібопереробних підприємств; залученню необхідних інвестицій для відновлення існуючої інфраструктури державних учасників зернового ринку; достойної участі України у світовому рейтингу країн - найбільших виробників зерна [4].

Список використаних джерел:

1. Нікішина О.В. Пріоритети державного регулювання зернового ринку України / О.В. Нікішина // Економічні інновації: зб. наук. пр.– О.: ІПРЕЕД НАН України, 2011. – Вип. 43. – С. 198-210.

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 6 червня 2011 року № 593 «Про внесення зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 11 серпня 2010 року № 764».[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/593-2011-%D0%BF>

3. Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 7 липня 2011 року № 325 «Про реорганізацію шляхом перетворення державного підприємства «Державна продовольчо – зернова корпорація України».[Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minagro.gov.ua/

4. ПАТ «Державна продовольчо – зернова корпорація України».[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pzcu.gov.ua/>

УДК 336

Захарченко О.А.,

студентка, Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Науковий керівник: Лебеда М.О.

Антикризове управління корпоративними фінансами

Криза — це переломний етап функціонування будь-якої системи, коли вона піддається впливу ззовні або зсередини, що потребує від неї якісно нового реагування. Основна особливість кризи полягає в тому, що вона загрожує руйнацією системи (частково або повністю). [1] . Найчастіше кризові явища зустрічаються на мікрорівні. Під час фінансової кризи на підприємстві можливе настання банкрутства. В такому випадку воно не здатне забезпечувати свою господарську діяльність та втрачає потенціал свого розвитку. Проте